

Základní škola a Mateřská škola Pňovany, okres Plzeň-sever, příspěvková
organizace Pňovany 73, 330 33 Město Touškov

*Školní vzdělávací program pro zájmové
vzdělávání*

Komunikujeme , vnímáme , respektujeme

Komunikujeme, vnímáme a respektujeme přírodu, člověka a svět kolem nás

Identifikační údaje

1. Oficiální název ŠVP

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

2. Motivační název ŠVP

Komunikujeme, vnímáme a respektujeme

3. Předkladatel

Název školy : Základní škola a Mateřská škola Pňovany
Okres Plzeň – sever, příspěvková organizace

Adresa školy: Pňovany 73, 330 33 Město Touškov

IČ 70997101

RED IZO 650059743

IZO ZŠ 102914141

Jméno ředitele: Mgr. Miloslav Sýkora

Jméno vychovatelky : Jana Uhlířová

Telefon : 377914141

e-mail: zspnovany@volny.cz

4. Zřizovatel

Název: Obec Pňovany

Adresa: Pňovany 171, 330 33 Město Touškov

Telefon: 377914111

e-mail: obec.pnovany@seznam.cz

Web: www.pnovany.cz

Platnost dokumentu : 1.9.2016

Podpis a razítko ředitele školy

Charakteristika zařízení

Školní družina zabezpečuje žákům náplň volného času v době po vyučování, před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Rozvíjíme poznatky, dovednost a zkušenosti žáka získané v předškolním a základním vzdělávání a v rodině.

Usilujeme o to, aby časové rozvržení a uspořádání činností podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj žáka. Žák by si měl v družině odpočinout, vytvářet a prohlubovat vztahy se svými vrstevníky, realizovat se v činnostech, které ho baví.

Naší snahou je, aby družina byla místem, které žáky pozitivně motivuje k celoživotnímu vzdělávání.

ZŠ a MŠ Pňovany se nachází na okraji malé obce Pňovany. Je to malotřídní neúplná škola, kterou navštěvují žáci, Pňovan, Úlic a Plešnic. Školní družina je její součástí. V přízemí budovy je umístěna mateřská škola, v prvním patře obě třídy 1. stupně základní školy a třída určená pro školní družinu. Na základní škole pracuje jedno oddělení školní družiny. Počet žáků je 28, kapacita je 30 žáků.

Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program zájmového vzdělávání navazuje na ŠVP zájmového vzdělávání Krteček. Vhodně volenými výstupy a kompetencemi pokračuje v rozvoji osobnosti žáka. Má však svá specifika. Rozhodně není a nesmí být chápán jako pokračování školního vzdělávání.

Družina je místem, kam žáci chodí rádi.

Rozvíjejí své zájmy, pohybové aktivity a kamarádské vztahy

Školní družina je místem radosti a smíchu

Ať je jaro, léto, podzim či zima, v družině je vždycky prima

Cíle zájmového vzdělávání

Obecné cíle vycházející ze školského zákona parag. 5 odst. 2

- Rozvoj osobnosti žáků a motivace k celoživotnímu vzdělávání
- Motivovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali, svobodně a zodpovědně osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- Učit je žít společně s ostatními lidmi

Výchovně vzdělávací cíle

Výchovné cíle pro tělesný rozvoj

- Rozvoj jemné motoriky
- Rozvoj pohybových dovedností

Výchovné cíle pro psychický rozvoj

- Rozvoj řečových a komunikativních dovedností
- Rozvoj estetického cítění
- Rozvoj fantazie a tvořivosti
- Rozvoj praktických dovedností a návyků přiměřených k věku
- Rozvoj mravních hodnot , vnímání, cítění a prožívání
- Poznávání zákonitostí přírody
- Vytváření vztahů k tradicím
- Osvojení si vztahů k přírodě a lidské práci
- Osvojení výtvarných dovedností a návyků

Výchovné cíle pro sociální rozvoj

- Rozvoj schopnosti naslouchání a porozumění
- Rozvoj schopnosti navazovat vztahy s druhými lidmi
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobovat, přijímat základní hodnoty uznané ve společnosti

Formy vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje těmito formami:

- Příležitostná, výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická činnost – soutěže, výlety, vystoupení, ...
- Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost
- Individuální práce – vytvoření podmínek pro rozvoj nadání žáků
- Využití otevřené nabídky spontánních činností
- Osvětová činnost – poskytování informací o aktivitách v okolí
- Osvětová činnost – vedení k prevenci sociálně patologických jevů

Pobyt žáků v družině provází celá řada režimových momentů – převlékání, přechody, sebeobslužné činnosti. Učím žáky , aby je vykonávali automaticky bez stresů.

Prostředky vzdělávání

Základním prostředkem je hra a zážitek

Délka a časový plán

Školní vzdělávací program zájmového vzdělávání je sestaven vždy na dobu jednoho školního roku. Je operativní, umožňuje reagovat na možné změny podmínek a propojovat či přesouvat témata během celého školního roku. Při práci s jednotlivými tématy počítám s činností vyplývající z pravidelné skladby zaměstnání, z plánu akce školy a příležitostnými akcemi.

Klíčové kompetence

Činnost ve školní družině směřuje k rozvíjení klíčových kompetencí. Je to dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žáci získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

Jsou to tyto kompetence:

Kompetence k učení

- Dokončit započatou práci
- Umí zhodnotit své výkony
- Klade otázky a hledá odpovědi
- Získané vědomosti dává do souvislostí
- Vědomosti uplatňuje v praxi

Kompetence k řešení problémů

- Dokáže samostatně vyřešit problém nebo dokáže požádat o pomoc druhého
- Nenechá se odradit případným nezdarem a hledá další řešení
- Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- Umí vyhledat informace k řešení problémů
- Umí využít svých znalostí, zkušeností a dovedností
- Chápe, že vyhýbání se problémům, není řešení

Kompetence komunikativní

- Umí se souvisle vyjádřit mluveným slovem
- Nebojí se vyjádřit svůj názor
- Naslouchá názorům ostatních, rozumí jim a respektuje je
- Dokáže vést dialog
- Využívá získané vědomosti ke spolupráci
- Umí pracovat s informacemi
- Vyjadřuje se kultivovaně
- Dokáže vhodně argumentovat a obhájit své názory
- Dokáže prezentovat sebe sama a svoji práci slovním projevem

Kompetence sociální

- Je odpovědný za své chování
- Vnímá a dokáže se postavit proti nespravedlnosti, agresivitě a šikaně
- Je tolerantní k odlišnostem jiných
- Dokáže si poradit nebo požádat o pomoc
- Rozpozná vhodné a nevhodné chování
- Respektuje zájmy jiných
- Spolupracuje v kolektivu
- Vyjadřuje své názory
- Umí jednat s dospělými a vrstevníky
- Umí přijímat názory druhých, respektuje je a spolupracuje při řešení problémů

- Zná možnosti jak vědomě zvládat své emoce a sebereflektuje při řešení problémů
- Má upevněny hygienické návyky

Kompetence činností a občanské

- Uvědomuje si svá práva a povinnosti
- Chová se odpovědně k sobě i druhým
- Dbá o své zdraví a bezpečí
- Odhaduje rizika svého jednání
- Vnímá krásy přírody a cíleně o ní pečuje
- Aktivně se zapojuje do veřejně prospěšných a charitativních aktivit

Kompetence pracovní a trávení volného času

- Používá bezpečné pracovní pomůcky a vybavení
- Dokáže pracovat podle instrukcí a návodu
- Váží si práce své i ostatních
- Reaguje na potřeby a pomoc druhých
- Svým pracovním přístupem se snaží chránit zdraví své i druhých
- Dokáže své dovednosti a výsledky své práce nabídnout jiným
- Je ohleduplný k přírodě a lidem kolem sebe
- Umí udržovat pořádek ve svých věcech a na svém pracovním místě
- Umí zhodnotit práci svou i druhých
- Umí dokončit a vyhodnotit úspěšnost své práce

Obsah vzdělávání

Ze školního vzdělávacího programu rozvíjíme nejvíce kapitolu Člověk a jeho svět. Svým širokým pojetím je inspirativní i pro zájmové vzdělávání, je naplněn činnostmi specifickými pro školní družinu.

Členíme jej do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Člověk a jeho zdraví
- Rozmanitost přírody

Tematické okruhy jsou rozděleny v týdenní skladbě zaměstnání po dnech. Podrobně jsou zpracovány v tematických plánech zájmového vzdělávání.

Místo ke žijeme

Výstupy a kompetence	Obsah	Příležitostná činnost
Orientuje se v prostoru a čase	Naše škola, kamarádi spolužáci, učitelé	
Bezpečná cesta do školy	Zdravení, slušné chování	
Orientace v okolí školy	Orientace v budově školy výzdoba tříd, třídy ŠD chodeb	Vycházky po blízkém okolí
Přovany a jejich okolí	Výtvarné zpracování okolí školy	
Posiluje si citové vazby v rodině	Má rodina Příbuzenské vztahy v rodině	Výstavka výtvarných prací " Má rodina"
Zná pojmy Česká republika, Evropa	Orientace v mapě	

Lidé kolem nás

Výstupy a kompetence	Obsah	Příležitostná činnost
Zná co je hra fair play a dodržuje vymezená pravidla	Narozeninový kalendář Významné dny v kalendáři Rodina Kamarádi Třída družina Alba , fotografie	Výtvarná soutěž
Slušné chování	Slušné chování k dospělým	

Lidé a čas

Výstupy a kompetence	Obsah	Příležitostná činnost
Umí si rozvrhnout svůj volný čas a vhodně ho využít	Režim ŠD Pravidla chování	
Používá bezpečné materiály a nástroje (dodržuje vymezená pravidla)	Roční období a jeho znaky (různé výtvarné techniky, stavby, četba, recitace, básničky,.....)	Drakiáda Mikulášská
	Mikuláš, Halloween, Vánoce, Velikonoce	Vánoční dílna s rodiči
	Měření času hodiny, kalendář	
	Vývoj v přírodě (zvířata)	Výlety, vycházky

Člověk a jeho zdraví

Výstupy a kompetence	Obsah	Příležitostná činnost
Bezpečnost při všech činnostech	Sportovní činnosti kopaná, vybíjená florbal, pohybové hry	Soutěže družstev
Hygienické návyky	Osobní hygiena	
Obsah lékárničky	Pravidla první pomoci	
Zná škodlivé vlivy na lidský organismus	Drogy, alkohol, kouření	
Rozvoj pohybových schopností	Zimní sporty bobování, bruslení, sáňkování stavby ze sněhu	Soutěže v těchto sportech

Rozmanitost přírody

Výstupy a kompetence	Obsah	Příležitostná činnost
Vytváří si kladný vztah k přírodě	<p>Stavby z přírodního materiálu- domečky v lese</p> <p>Sběr hub a jiných plodů</p> <p>Výrobky z přírodních materiálů</p> <p>Krmení lesní zvěře</p> <p>Poznávání stop ve sněhu</p> <p>Jarní květiny</p> <p>vysazování semen a sazenic mláďata</p> <p>jarní práce na poli, na zahrádce</p>	<p>Stopovací hry</p> <p>Turistické vycházky</p> <p>Výlety do přírody s poznáváním změn přírody v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>Výtvarná soutěž</p>

Týdenní skladba zaměstnání s časovým rozlišením

Den	11:30 - 12:00	12:00 - 12:30	12:30 - 14:00	14:00 - 15:00	15:00-16:00
Pondělí	Odpočinková činnost	Hygiena Oběd	Zájmová činnost Místo kde žijeme	Rekreační činnost	Odpočinková činnost a PNV
Úterý	Odpočinková činnost	Hygiena Oběd	Zájmová činnost Lidé kolem nás	Rekreační činnost	Odpočinková činnost a PNV
Středa	Odpočinková činnost	Hygiena Oběd	Zájmová činnost Lidé a čas	Rekreační činnost	Odpočinková činnost a PNV
Čtvrtek	Odpočinková činnost	Hygiena Oběd	Zájmová činnost Rozmanitost přírody	Rekreační činnost	Odpočinková činnost a PNV
Pátek	Odpočinková činnost	Hygiena Oběd	Zájmová činnost Člověk a zdraví	Rekreační činnost	Odpočinková činnost a PNV

Odpočinková činnost

Zařazuji ji před po obědě. PO vyučování je nutno zařadit odpočinek po školní zátěži. Může to být formou četby, poslechu pohádek, relaxačních her, stavebnic. Věnují se také výtvarným činnostem.

Rekreační činnost

Zařazuji po zájmových činnostech. Jsou to hry ve skupinkách se svými kamarády, spontánní činnosti, výtvarné činnosti, ... Rekreační činnosti jsou uskutečňovány jak ve školní družině, tak venku.

Příprava na vyučování

Zařazuji ji po rekreačních činnostech , když jsou žáci odpočatí a mají dostatek sil se soustředit. Probíhá formou didaktických her. Mohou to být různé exkurze, vycházky.... U žáků jsou oblíbené slovní hádanky, osmisměrky, jazykolamy.... Cílem těchto činností je prohloubit si znalosti z vyučování.

Podmínky přijetí, průběhu a ukončení vzdělávání

Žáci 1,-5. ročníku jsou přijímáni na základě písemné přihlášky, kterou zákonní zástupci řádně vyplní. O přijetí žáka rozhoduje vychovatelka a ředitel školy. Přednostně jsou přijímáni žáci nižších ročníků.

Školní družinu mohou využívat i žáci dojíždějící, kteří nejsou přihlášení k pravidelné docházce. Vychovatelka, ale musí být seznámena se dnem a hodinou pobytu písemnou formou od zákonného zástupce. Dále mohou zájmové vzdělávání navštěvovat žáci, kteří mají zájem o příležitostné aktivity. Též musí být však vychovatelka informována, Počet žáků však nesmí přesáhnout 30. Zákonní zástupci žáka mohou předčasně ukončit vzdělávání pouze písemnou formou bez uvedení důvodu.

Naše škola nevydává žákům písemný doklad o ukončení vzdělávání. S žáky se po ukončení vždy rozloučíme Pamětním listem , vztahujícím se k činnosti, kterou žák vykonal ve školní družině. Provoz školní družiny začíná příchodem žáků do prostor ŠD v 11:25 a končí v 16:00 hod. Podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny ve vnitřním řádu školní družiny.

Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována průběžná pozornost.

Zaměřuji se na:

- Navození příjemné atmosféry, individuální přístup
- Kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků
- Podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními.
- Dodržování častých přestávek, přerušování činnosti hrou, relaxačním cvičením
- Vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný

Při vzdělávání nadaných žáků se zaměřuji na vytváření podmínek pro rozvoj jejich talentu.

Materiální podmínky

Činnost zájmového vzdělávání probíhá v místnosti, která je k tomu přizpůsobena. Místnost se nachází v 1. patře budovy. Materiální vybavení je na dobré úrovni. Dle finančních možností se snažím, společně s vedením školy, doplňovat potřebné pomůcky a materiál pro zájmové vzdělávání. Dále využíváme pro svoji činnost školní zahradu, hřiště Sokola Pňovany a překrásné okolí školy.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání zajišťuje jedna kvalifikovaná vychovatelka. Průběžně si doplňuje vzdělání akreditovanými vzdělávacími akcemi c rámci DVPP a samostudiem.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu, kterou stanovuje ředitel školy a zřizovatel.

Na naší škole je stanovena takto:

50,-Kč měsíčně pro děti, které navštěvují ŠD do 5ti hodin týdně

100,-Kč měsíčně pro děti, které navštěvují ŠD do 10ti hodin týdně

150,-Kč měsíčně pro děti, které navštěvují ŠD více jak 10 hodin týdně

Poplatek zaplatí zákonní zástupci vždy ve dvou splátkách . Za 1. pololetí v září, za 2. pololetí v únoru. Poplatek zákonní zástupci zaplatí v kanceláři školy u vedoucí školní jídelny.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Při všech činnostech ve školní družině seznamuji žáky s bezpečností a nebezpečím úrazu. Učí se postupy, které zvyšují jejich bezpečnost, upozorňuje je na nebezpečí vzniku úrazu. Rozvíjím také výchovu ke zdravému životnímu stylu.

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální.

Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře. Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči, ale i širokou veřejností.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Vnitřním řádem ZŠ
- Vnitřním řádem ŠD
- Vnitřními řády specializovaných učeben

V dalších prostorech se žáci řídí pokyny pedagogického pracovníka.

Pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků zajišťuji:

- Dobré podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD
- Vhodnou strukturou režimu žáků a ostatkem relaxace, aktivního pohybu dané skladbou zaměstnání
- Pitný režim – dle individuálních potřeb žáků
- Zdravým prostředím školní družiny
- Ochranou žáků před úrazy
- Pravidelnou kontrolou všech prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti
- Dostupností prostředků první pomoci, dostupností kontaktů na lékaře

Sociální podmínky

Sociální podmínky zajišťují:

- Klidným prostředím a příznivým sociálním klimatem
- Respektem k potřebám žáků a jeho osobním problémům
- Zařazováním činností vycházejících ze zájmů žáka, z motivace a s ohledem na věk
- Včasnou ochranou žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- Včasnou informovaností žáků a jejich rodičů.

Příloha

Vnitřní řád ŠD

Pravidla chování ve školní družině